

Meinanders fond för medicinsk journalistik

En av specialfonderna inom Svenska kulturfonden är Anita och Nils Meinanders fond för medicinsk journalistik. Namnet antyder fondens syftemål. Anita och Nils Meinander konstaterade i tiden - säkert påverkade av sjukdomar i familjen - att informationen om sjukdomar och sjukvård var bristfällig och försummad.

Den breda allmänheten fick veta alltför litet om sjukdomar och vårdmöjligheter. Makarna ville därför genom att ta initiativet till en specialfond främja intresset för en journalistik som inriktas på belysning av medicinska problem. Deras önskemål förverkligades av ekon.lic. Anita Meinander i anslutning till makens bortgång sommaren 1985. Jag hade som representant för Delegationen för Svenska Kulturfonden möjlighet att diskutera fondplanerna med båda och sedan medverka till fondens upprättande. Fondens tillkomst innebar också en hedersbevisning gentemot Nils Meinander som själv vid sidan av en mångsidig livsgärning ägnat just journalistiken stort intresse. Han var i hög grad det skrivna och talade ordets man.

För journalistik om medicin och vård

Till fondens inbetalades som kondoleanser med anledning av Nils Meinanders död en mängd bidrag av enskilda personer och företag som stått honom nära. Kapitalet har under årens lopp vuxit på ett glädjande sätt och uppgick i slutet av fjolåret till 61.500 Euro. En rad personer som vill stöda de syften fonden arbetar för har donerat bidrag till fonden, i några fall betydande belopp. Det är att hoppas att fonden genom sådana donationer växer till sig. Den beräknade årsavkastningen uppgår nu till ca 2100 Euro.

I reglementet anges att fonden har till syfte att att "främja finlandssvensk journalistik inom medicin och sjukvård". Stipendier utdelas utan särskild ansökan till "författare och journalister som genom böcker och artiklar kunnigt och populärt belyst förhållandena inom sjukvården i vårt land". Sådan journalistik skall prioriteras som ger den breda allmänheten information om metoder, resurser och resultat inom vår sjukvård. Anita och Nils Meinander tänkte sig att fonden genom att belöna journalister som skrivit om sjukvårdsproblem skulle aktivera diskussionen kring sjukvårdsfrågor och och få andra skribenter att följa efter. De underströk att populärt skrivna böcker och artiklar skulle belönas. Endast det klart och enkelt skrivna budskapet når ut till en bredare allmänhet, ansåg de.

Bred uppgift

Anita Meinander har med intresse följt med fondens utveckling och verksamhet. Under de år maken Nils var kulturfondens ordförande stödde hon aktivt honom i hans arbete och lärde känna fondens verksamhet. Hon är nu (86 år gammal) bosatt på Seniorhuset i Brunakärr i Helsingfors, alltså det hus som byggts med stöd av resurser från systrarna Thelma och Lise Standertskjöds fond inom Svenska Kulturfonden.. Hon har en gedigen pedagogisk och publicistisk gärning bakom sig och var i tiden lärare vid Svenska Handelshögskolan och rektor för Svenska Social- och kommunalhögskolan. När jag nyligen samtalade med henne uttryckte hon sin glädje över att hennes och makens fond uppmärksammas. Hon anser att behovet av populär och allsidig information om sjukvården är ännu större i våra dagar än för drygt tjugo år sedan då fonden kom till. Ofta får man läsa läsa rapporter om missförhållanden och problem inom sjukvården.

Problemen inom ungdoms- och handikappvården är oroande. Patienter visar ibland missnöje med den vård de fått. Motion, social och kulturell aktivitet betyder omsorg om egen hälsa. Fonden har ett brett arbetsfält och Anita Meinander hoppas därför att den kunde få ökade resurser och att huvudfonden - som skett förut - medverkar till att utdelningen kan utökas. Meinanders fond har med några års mellanrum delat ut pris och stipendier till journalister som presenterat rapporter och artiklar kring aktuella sjukvårdsfrågor, åldringsvård och forskning. Till pristagare hör bl-a sådana kända namn som Kerstin Fredriksson, Melita Tulikoura, Mardy Lindqvist (Ström) och Jessica Eden. Melita Tulikoura är känd för sina samtal kring olika livs- och vårdfrågor på TV. Mardy Lindqvist (Ström) har skrivit en rad artiklar om medicin i Hbl. Jessica Eden har gjort sig känd som ledare i det populära programmet Radiodoktorn där information om sjukvårdsfrågor och samtal med läkare stått på programmet. Dessa exempel visar att den meinanderska fonden behövs.

Dynamisk förmåga

Det var en behövlig åtgärd att en fond inom Svenska Kulturfonden anknöts till Nils Meinanders namn och gärning. Jag har i en artikel i fondens årsbok till hundraårsjubileet i fjol belyst hans dynamiska insatser som ordförande åren 1966-71. Jag hade förmånen att fungera som sekreterare och kunde glädja mig över ett samarbete som växte ut till nära vänskap. Det har ofta omvittnats att han var temperamentsfull och repliksnabb men det gick inga vågor i vårt samarbete. Om det var något han ogillade i olika sammanhang kunde han dock snärta till med vassa repliker. Han hade stor omtanke om Kulturfondens kontakter utåt liksom dess tillväxt och ställning.

När Nils Meinander kom till Kulturfonden hade han bakom sig en lång bana som politiker och professor. Han ville och kunde påverka det politiska spelet. Han gjorde sig känd för sin kunnighet, slagfärdighet och oräddhet. Men trots att hans intressen spelade över breda register gjorde han en bestående insats inom Svenskfinland, inom politik och kultur. Han var känd för sin inspirerande vältalighet som lyfte fram budskap från Svenska kulturfonden. I våra dagar är han kanske alltför ofta bortglömd. Men hans insatser är dokumenterade i historieskrivningen. Och hans fond aktualiserar hans namn och gärning inför eftervärlden.

Skribent: Levi Ulfvens